

QVÆSTIONVM SVPER LEVITICVM

G hoc vobis dedit edere vt auferatis peccatum synago-
gæ, & exoretis pro eo ad dominum. Non enim illa-
tum est à sanguine eius in sanctu ante faciem intus.
Edetis illud in loco sancto, quomodo mihi constituit
dominus. Vtique cum dicit, non enim illatum est à
sanguine eius in sanctum ante faciem intus: proculdu-
bio discernit illud quod ita fit pro peccato sacerdo-
tis, siue pro peccato vniuersæ synagogæ, non de hirc-
co, de quo sanguis quoniam non erat iustus inferri ad
tangenda cornua intus altaris incensi, non debuit to-
tus incendi, sed à sacerdotibus manducari. Hoc au-
tem quare sit factum, id est, vt etiam ipse totus incen-
deretur, respondit Aaron & placuit Moyfi. Sanè
quoniam sex pecora præcepta fuerunt senioribus po-
puli vt offerrentur pro populo, quorum prius quatuor
commemorauit, hircum & arietem, & vitulum, &
agnum anniculum: quorum manifestum est hircum
pro peccato, manifestum est etiam agnum annicu-
lum in holocaustum: duo vero media arietem & vi-
tulum ambigue posita: videamus vtrum ad sacrifi-
cium pro peccato pertinerent, vt hircus adungeretur,
an potius agno vt in holocaustum offerrentur: vnde
quid nobis videretur, suo loco exposuimus. Postea
vero vt sex animalia complerentur, vitulum & arie-
tem commemorauit in sacrificium salutaris: nec ta-
men in consequentibus cum immolata sunt, & iden-
tidem commemorata, fit mentio pecorum ipsorum
arietis & vituli, quæ inter caprum & agnum posue-
rat: sed tantum ille vitulus, & ille aries commemoran-
tur, quos in sacrificium salutaris offerri iusserat, vt
iam non sex pecora, sed potius quatuor fuisse cre-
dantur. Potest fortassis intelligi quæ duo illa, quæ
prius inter hircum & agnum posuerat, iterum nomi-
nauit: & non est alius vitulus & alius aries in sacrifi-
cium salutaris: vt cum dixisset hircum pro peccato,
& arietem & vitulum, non dicens in quid, id est, in
quam rem: agnum vero anniculum in holocaustum:
postea dicere voluerit, quid de vitulo & ariete facien-
dum esset, id est, quia neque pro peccato sicut hircus,
neque in holocaustum sicut agnus, sed in sacrificium
salutaris iubebantur inferri. Sed si hoc intellexerim-
us, manebit quæstio, quare pro peccato synagogæ
hircus oblati sit, cum de sacrificijs quæ pro pecca-
tis offerenda essent ab initio dominus loquens, vitu-
lum offerri iusserit pro peccato synagogæ, sicut pro
peccato sacerdotis, non caprum, sed vitulum: de quo
vitulo etiam sanguinem similiter vt pro peccato sa-
cerdotis ad tangenda cornua altaris incensi præcep-
pit inferri. Et quæ causa fuerit vt pro peccato Aaron
vitulum offerret, vt ipse Aaron alterum vi-
tulum, sicut pro peccato sacerdotis secundum dei præ-
ceptum offerri oportebat: pro peccato autem populi
nō vitulus sicut præceptum fuerat, sed hircus potius
offerretur? Quod commonere visum est nobis, vt su-
pra diximus, quod non solus hircus pro peccato popu-
li, sed & aries & vitulus offerri iustus est, vt ad ista
tria subaudiatur pro peccato: quia & principes erant
in populo, pro quibus hircus fuerat offerendus: & sin-
guli quique habere propria peccata potuerunt, pro
quibus aries: & vnum aliquod peccatum omnes, pro
quo vitulus sicut ab initio præceptum fuerat, pro pec-
cato vniuersæ synagogæ vitulum offerri oportebat.
Ideo autem cum immolata sunt, hircus tantum mo-
do nominatur, vt alia etiam tacita intelligeretur, locu-
tione à parte totum, quia omnia fuerant pro pec-
catis.

XXXVII. Cum ageret de morticinis immundorum
Leuit. II. animalium. Et omne vas fictile, inquit, in quo ceci-
derit ex eis quæcunque sunt intus, immunda erunt:
& illud conteratur, id est, ipsum vas. Et omnis cibus
qui manducatur in quemcunque venerit super illum
aqua, immundus erit vobis. Non quæcunque aqua in-
telligenda est quæ superueniret cibo, facit eū immū-

dum: sed ex illo vase quod factum est immundum de
morticinis immūdis, si forte ipsum vas habuit aquā.

Instrue filios Israël inter viuificantia quæ man-
ducantur, & inter viuificantia quæ non manducan-
tur, quæ Græcus habet ζωογονώσθαι, nostri quidam
viuificantia interpretari maluerunt, quia vtunque
hoc verbum noster vsus recepit, quàm facere nouum
insoluitum si dici posset viuigignentia. Non enim quæ
viuificant, id est, viuere faciunt, sed quæ viuos factus
gignunt, id est, non oua, sed pullos, dicuntur ζωογονώ-
σθαι.

Quid est quod ait de muliere quæ peperit, **XXXIX**
Omne sanctum non tanget & sanctuarium nō introi-
Leuit. 12. bit. Quod sanctuarium vult intelligi, cum legatur in
tabernaculum nō nisi sacerdotes solere ingredi, & vs-
que ad velum interius secundum: vltra velum autem ip-
sum vbi erat arca, nō nisi vnum summum sacerdote.
An & ante tabernaculum, vbi erat altare sacrificio-
rum, sanctuarium dici potuit? Nam sæpe appellatur
locus sanctus etiam ipsum atrium, cum dicitur, In lo-
co sancto edent ea. Illuc fortassis solebant intrare mu-
lieres, quando offerebant dona sua quæ imponeren-
tur altari.

Quid est quod dicit, Si masculum pe-
perit mulier, immunda erit septem dies, secundum
dies secessionis purgationis eius immunda erit, & in
die octauo circuncidet carnem præputij eius, & tri-
gintatres dies sedebit in sanguine suo mundo. Om-
ne quod sanctum est non continget, & sanctuarium nō
intrabit. Quæ differentia est inter septem dies illos
quibus dicit eam immundā, & trigintatres dies qui-
bus in sanguine suo mundo sedebit. Si enim iam im-
munda non est per trigintatres dies, quare non tan-
git quod sanctum est? An hoc ad hoc interest, quia in
sanguine est, licet mundum: vt hoc distet, quia cum im-
munda est, vbiunque etiam sederit immundum fa-
cit: cum vero iam in sanguine mundo sedet, tantum
quod sanctum est non ei licet tangere, & in sanctua-
rium intrare. Hoc est enim quod ait, secundum dies se-
cessionis purgationis suæ, quod dicit alio loco, im-
munditiam foeminae quæ menstrui purgatur septē
dierum esse, quando omne super quod sederit immū-
dum erit. Secessionis autem dicit, quoniam secede-
bat aliquoties, ne omnia coinquinaret cum perageret
illos dies. Hos dies immunditiæ eius si foeminam pa-
reret, lex duplicabat, & quatuordecim fiebant, reli-
quos autem quibus sedebat in sanguine mundo suo,
etiam ipsos duplices iussit feruari, id est, sexaginta-
sex, vt omnes essent in partu masculi quadraginta, &
foeminae octoginta. Aliqui autem codices Græci nō
habent, in sanguine mundo suo, sed in sanguine im-
mundo suo. Et cum impleti fuerint dies purgationis

XL. eius super filio aut super filia, offeret agnum annicu-
L lum sine macula in holocaustum, & pullum columbi-
num & turturē pro peccato ad ostiū tabernaculi testi-
monij & sacerdotē, & offeret eū ante dominū, & exo-
rabit pro eo sacerdos & purgabit eam à fonte sangui-
nis eius. Ista lex eius quæ peperit masculum aut foem-
inam. Si autem non inuenerit manus eius quod sa-
tis est in agnum, & accipiet duos turtures, aut duos
pulos columbinos, vnum in holocaustum, & vnum
pro peccato, & exorabit pro ea sacerdos & purgabi-
tur. Recte ergo superius non legendum est, offeret
agnum anniculum sine macula in holocaustum, aut
pullum columbinum, aut turturem pro peccato, sicut
nonnulli codices habent: sed sicut dictum est, & pul-
lum columbinum & turturem pro peccato: quando
quidem postea dicit, Si non inuenerit manus eius
quod satis est ad agnū, & accipiet duos turtures, vbi,
& plus videtur habere. Nam ea coniunctione detra-
cta, ite sequitur, Accipiet duos turtures, aut duos
pulos columbinos, vnum scilicet in holocaustum, al-
terū pro peccato. Sed quo peccato, ni quid peperisse
peccatum est? An hic ostenditur illa propago ex Adā,
vnde

XXXV.
VIII.
Viupe-
ra.

XXXIX
Leuit. 12.

XL.

L

M